

Datum: 17 december 2024

Onderwerp: Ernstige zorgen opnamestop vluchtelingen CTP Veldzicht per 2 januari

Geachte Kamerleden,

Afgelopen week, op woensdag 11 december, ontving u een brief van de gemeenten Amsterdam, Utrecht, Eindhoven en Groningen waarin wij u hebben geïnformeerd over de afspraken in het convenant met CTP Veldzicht die niet worden nageleefd en de onaanvaardbare gevolgen die dit heeft voor de veiligheid van onze samenleving. Wij hebben u opgeroepen om ervoor te zorgen dat deze afspraken wel worden nageleefd, zoals je zou mogen verwachten van een uitvoerend orgaan van de Rijksoverheid die direct onder de verantwoordelijkheid van dit kabinet valt. Indien dit niet gebeurt, zijn wij genooddaakt om bij iedere individuele casus naar de rechter te stappen. Deze heeft vorige week in een kort geding ook al geoordeeld dat Veldzicht conform deze afspraken een ongedocumenteerd persoon met zware ggz-problematiek alsnog dient op te nemen waar deze eerder toegang werd geweigerd.

In deze brief luiden wij de noodklok voor de gevolgen van de keuze om de behandelingen van asielzoekers met psychische problemen in Veldzicht stop te zetten vanaf 2 januari 2025. Hier zijn drie belangrijke redenen voor te noemen:

1. We hebben het hier over asielzoekers met zware psychische problemen die een gevaar zijn voor zichzelf en hun omgeving. Expertise en ervaring in de omgang met mensen met een andere culturele achtergrond zijn ook essentieel voor een effectieve behandeling van deze doelgroep. Reguliere ggz-aanbieders zijn hier onvoldoende op toegerust.
2. Er is een structureel tekort aan alle vormen van GGZ in Noord-Nederland, zowel de basis, specialistische, forensische als de crisiszorg. Hierover zijn we ook met verschillende ministeries in gesprek. We kunnen de asielzoekers met zware psychische problematiek daarom simpelweg niet opnemen.
3. De verantwoordelijk minister weigert met een alternatief te komen. Haar verantwoordelijkheid is, naar eigen zeggen, enkel en alleen om de instroom van migranten te beperken en de uitstroom zoveel mogelijk te stimuleren. Eventuele consequenties, zoals het bewust creëren van onveilige situaties en potentieel verregaande gevolgen voor de openbare orde en veiligheid, vallen volgens haar buiten haar bestuurlijke opdracht.

Specifieke situatie Noord-Nederland

Zoals gezegd is er in sommige gebieden in onze regio al sprake van een zorginfarct. Gemeenten en GGZ-aanbieders zijn samen met de zorgverzekeraar druk bezig om meer plekken te creëren. Wij kiezen daarbij voor een gezamenlijke, professionele en duurzame beweging, waarbij we een groot risico zien dat deze gefrustreerd gaat worden door deze hele complexe doelgroep zonder enige voorbereiding onder de reguliere GGZ te laten vallen. De huidige inschatting is dat het om circa 80 mensen per jaar betreft. Dit is echter ook afhankelijk van de geopolitieke situatie in de wereld. Ook de keuze van het kabinet om te streven naar een bezettingsgraad van 100% in asielzoekerscentra zal er vermoedelijk aan bijdragen dat meer mensen psychische hulp behoeven. Aantallen zullen

fluctueren waardoor de capaciteit onder grote druk komt. Dit betreft niet alleen de opnamecapaciteit in de kliniek maar ook de capaciteit voor afschaling naar ambulante zorg. In de praktijk zijn wij gedwongen om deze mensen onder te brengen in een regulier asielzoekerscentrum met alle gevolgen van dien. Het kabinet is zich hier bewust van en onderneemt geen enkele actie om deze potentieel gevaarlijke situatie te voorkomen.

In Noord-Nederland worden onevenredig veel asielzoekers opgevangen, voornamelijk door de aanwezigheid van het aanmeldcentrum in Ter Apel. Dit maakt ook dat het besluit om geen asielzoekers meer op te nemen in Veldzicht voor onze regio grotere gevolgen heeft.

Over de schutting

Wij zijn eind september geconfronteerd met een voldongen feit. Er is een tekort aan TBS-plekken en als gevolg hiervan is eenzijdig besloten tot een plotselinge en abrupte stop van de opname van asielzoekers in Veldzicht zonder dat gemeenten en / of GGZ-aanbieders hierin geconsulteerd zijn. Onze oproep om eerst zorg te dragen voor een volwaardig alternatief alvorens over te gaan tot een opnamestop werd in de wind geslagen. Op geen enkele manier wordt rekening gehouden met beschikbare capaciteit of aanwezige expertise om deze doelgroep goed te kunnen behandelen. Ervaringen uit het verleden leren ook waarom het in onze ogen absolute noodzaak is dat er een dergelijke plek is om deze mensen te behandelen. Zo weten we dat sommige asielzoekers doelbewust destructief gedrag gaan vertonen om de drukte van het AZC te ontvluchten en / of om eventuele dreigende uitzetting te voorkomen. Niet zonder uitzondering slaagde men in deze opzet wat maakte dat steeds meer asielzoekers dergelijk gedrag gingen vertonen.

Dringende oproep

In een bestuurlijk overleg is deze week gepoogd om bovenstaande zorgen met de minister te bespreken. Helaas was zij niet bereid tot het gesprek hierover. Zodra Veldzicht zijn deuren sluit voor deze doelgroep, ontstaat een toestroom van mensen richting AZC, hulpdiensten en de GGZ in de regio die ontwrichtend zal zijn, grote veiligheidsrisico's met zich meebrengt en nauwelijks te begrenzen is. Wij roepen u op om het kabinet opdracht te geven om de bestaande afspraken in stand te houden totdat er alternatieven beschikbaar zijn. Het is evident dat de gevolgen groot zijn en het is onacceptabel om deze te negeren, simpelweg omdat deze buiten de bestuurlijke opdracht zouden vallen.

Contact

Mocht u naar aanleiding van deze brief nader contact wensen, dan zijn wij hier vanzelfsprekend toe bereid.

Met vriendelijke groet,

Manouska Molema
Wethouder gemeente Groningen

Ester Kuiper
Bestuursvoorzitter Lentis

Frank Candel
VluchtelingenWerk Nederland

Erik de Vos
Bestuurder Terwille Verslavingszorg

A.J. Bell
Lid Raad van Bestuur

M.S.R. Sitalsing
Portefeuillehouder Zorg & Veiligheid Nationale Politie

Samir Toub
Wethouder gemeente Eindhoven

Rutger Groot Wassink
Wethouder gemeente Amsterdam

David de Jong
Wethouder gemeente Eemsdelta